

PARTII INUIT INATSISARTUNI

Partii Inuit

Randi Broberg

UKA 2013/81

27.11.2013

Inuit Kalaallit Nunaanniit nuuttartut amerliartuinnartut, ilaat pissutissaqangaanngitsumik periataartumillu nuuttut eqqarsaatigalugit, pingaartumilli Kalaallit Nunaanniit Danmarkimut inuttut atukkat pissutigalugit nuuttut aallaavigalugit immikkut iliuseqarnissamik alloriartoqassanersoq pillugu oqallittoqarnissaanik siunnersuut. (Inatsisartuni ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig Inuit Ataqtigiit, Partii Inuit-nit qujaffingaارput saqqummiussaanut, pingaarutilimmik Nunatsinni politikkikkut ingerlatsinerup qanoq isikkoqarneranut tikkuaasumut.

Partii Inuit arajutsisimangilluinnarparput pingaartumik ukiuni kingulliunerusuni Nunatsinniik Danmarkimut kalaaleqaterpassuatta nutserarneruleralluttuinnarsimanagerat.

Siullermik tunngaviatigut inuit kikkulluunniit aammalu sumiluunniit inooqataasinnaanerat kiffaangissuseqarlutik pisinnaatitaaffiat tamakkiisumik illersugassaammat, uaguttaaq illersorlugu naqissuserusupparput.

Taamaakkaluartoq inatsisartunut ilaasortap Sara Olsvig-ip oqallisissatut saqqummiussaata uppernarsartutullusooq erseqqissarpaa Kalaallit Nunatsinniik Danmarkimut nuuinnavilluni nuuttarnerup Nunatsinni politikkikkut ingerlatsinitta aammalu inuiattut aaqqissuusaanitta equngasumik ingerlanera.

Tamanna toqqaannartumik taama taassallugu ajornannginaarinertut oqaatigineqarsinnaangaluartoq taamaattoq Partii Inuit tamatumunnga tunngavissaqarluarluta oqaatigissavarput.

Inuk meeraangaluaruniluunniit ajornartorsiornerminit annaffissaqarnissani tamatigut nassaariniartarpaa, apeqqutaaginnarporlu periarfissatut isigisaai suunersut.

Taamatut oqareerluta piffissaq eqqortuuvoq allangortitsinissamut tamannalumi aamma naalaarlugu Partii Inuit pinngorpugut.

Tassa Nunatsinni politikikkut piviusut aallaavingalugit suleriaqqinnissarput avaqqutaaginnarsinnaajunnaarparput. Ineriartorneq amerlasoorpassuartigut kukkusumik imaluunniit equngasumik ingerlasimavoq ingerlallunilu. Tamanna qulaajassagutsigu kinaassutsitta, inuusaatsitta, eqqarsartaatsitta naleqartitattalu pingaarutaasa sorlaa sunaanersoq kingumut qaqilertariaqarparput. Taamaaliornikkut aattaat inuit paasineqartutut paaseqatigiittutullu nunaminni inooqatigiinnissaat pitsaanerpaamik angujartulerneqarsinnaavoq, inuiaallu nukittunerusut pilersillugit.

Ullumikkut nassuerutigisariaqarparput inuiaat kalaallit; aammalumi naggueqatigiit inuit, ilorlikkut inuunitta magianneqartuarsimanera pissutingalugu immitsinnut aallaaviginerput ilisarsaajunnaarlugu inuusariaqalersimangatta; tamannalu sorlassillugu iluarsiniartariaqalerparput inuiaat allat qanoq oqarnersut aallaavigiunnaarlugu.

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig-p saqqummiussamini kalaallit Danmarkimut nuunnginnerminni annertunerusumik paasisimasaqalernissaannik naalakkersuisut suliniuteqarnissaanik anguniagaqartoqarnissaa tapersorsornarpoq isumaqarpugulli aamma annermik inuit isorliunerusuniittut aningaasarsiornikkut suliffissaqarnikkullu periarfissaqartinneqarnerunerisugut aattaat taamatut inuit nutserarnerat pinaveersaartissinnaagipput. Minnerunngittumillu aningaasarsiornarup qaffassarnissaa piinnarnagu, aammali inuttut nukittorsaataasinnaasut aallunneqarnissai pingaaruteqarluinnarput.

Kiisalu pingaaruteqarluinnarpoq aamma meeraanitsinniit nunami inuuffitsinni akisussaaqataanitta kivitseqataasussatullu misigisimanerup qamunga isertissimanissaa sulissutiguassallugu, tassani angajoqqaat meeqqeriviit atuarfiit ilinniarfiillu aamma tamatumunnga sakkusinneqarnerunissaat pingaaruteqarpoq eqqarsaatigeqqissallugu.

Ajornartorsiutinik aaqqiniaqataanissamut akisussaaqataanermik qanoq iliuuseqaqataanissamillu misigineq suli ullumikkornit annerungaartoq pilersittariaqarparput. Eqqarsartaaseq una; “pisortat aaqqissuaat imal. isumagissuaat “ qimallugu.

Inuit ataasiakkaarluta aporfimmik naapitsinitsinni ilungersuanitsinniluunniit nammineerluta aaqiiniaasinnaanerpup aamma upperinerusariaqalerparup, ajornartorsiut qimarratigiinnarnagu. Taamaattorli aamma pisortat sullissinerisa aaqqissuussaananerup suli ullumikkornit inuiaqatigiinnut kalaallinut tulluarsarneqarnerunissaa pisariaqarluinnarpoq, nalilersoqqittariaqarlunilu.

Nammineq ataasiakkaarluta inuunerup akisussaaffigigaluartillugu, taamaattoq Partii Inuit erseqqissartuarparup inuiattut aaqqissuussaananerup aamma peqqutaaqataalluinnartoq, ilaatigut Danmarkimut nutsernerujussuarmut.

Nammineq nunami ataqqineqanngittut atorfissaqanngittut isiginnaartuinnartullu misigititaajuarneq suli takussaaqaaq. Ilaatigut allaat kalaaleqatigut misilittagaqarluartut ilinniarluarsimasullu suliffissaaleqisuusartut ilisimavarup, paasiuminaattaqaarlu tusartuarlugu kalaaleqaterup suliffimmup qinnuteqaraluarluni tiguneqanngittoorsimasoq, killoq tikisitaq sulilersinneqarluni.

Qularnanngivissortumik tamakkuupput nutsernerujussuarmut aamma pissutaasut ilagilluinnagaat. Kiisalu taaneqanngittoorsinnaanngilaq nunatsinni inuuniarnerup akisunerujussua nutsernerup pissutigineqartartoq, inuussutissatigut, ineqarniarnikkut, angallannikkut sorpassuartigullu. Nunaqqatitsinnik sorpassuartigut inorsiilluta aaqqissuussisimanerup tunngavigissagutsigu tupinnanngilluinnarpoq nutsernersuaqaleriartormat. Taamaattoq pisariaqarluinnarpoq nuuttarnerup tunngaviit sukumiisumik naalakkersuinikkut misissorluarneqarnissai. Tassami ilaatigut aamma ingerlalluartut nuunniarlutik aalajangertarup.

Partii Inuit piffissanngorsoraarup, inuiattut aaqqissuussaananita ilaatigut inuusaatsitsinnut tulluanngittup isateriarlugulusooq naqqaniit uatsinnut tulluarsarlugu ilusilersornissaanut, nunaqqativut ilisimasortatut atorlugit, imaanngittoq avataaneersunik ilisimasortalersornikkut. Aap aaqqissuusseqqinnissaq akisusinnaavoq, kisianni siunissaq ungasinnerusoq isigalugu isumatusaarnersooq, aamma nunatsinnut inuinnullu pittaanerpaamik iliornerussasoq qularinngilarup. Soorunami taama oqarluartilluta nalunngilarup sorpassuartigut aamma ingerlalluarluta, kisianni nassuerutigisariaqarparup aaqqissuussaananerup amerlasoorpassuartigut inuiattut inuusaatsitsinnut tulluanngiffeqarpallaartoq.

Naggataagut oqaatigissavarup, massakkut inuunitsinni atugaaqisut internet, Fb, youtube, Tv-kkut isiginnaarutit, piviusulersaarutit assigisaallu paasititsiniaanermut atornerujussuussinnaavagut, kalaaleqatigut tamakkulerisut (medie-erisut) suleqatigalugit. Ilaatigut Dk-mut nuuginnavillutik nuunnikut, inuunerminnili siuariaateqanngittoornikut peqatigalugit paasititsiniaanerit ingerlanneqarsinnaapput.

Taama oqaaseqarluta isumalluarpugut Naalakkersuisut apeqqummut qaqqinneqartumut qanoq iliuseqarnialikkersaarnerannut. Ilaatigut annermik ukiuni kingullerni suliffissaaleqinerujussuup illoqarfinnullu anginerusunik annermik taamaallaat ineriartortitsisimanerup illuatungilernissaanut iliuseqalersaarnerit isumalluarfigalugit suleqataaffigissagatsigit oqaatigissavarput.